

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

k žiadosti o udelenie akreditácie študijného programu podľa § 30 zákona č. 269/2018 Z. z.

ID žiadosti: 16658

Číslo konania: 2022/106-OAC

Dátum vypracovania hodnotiacej správy: 25. 1. 2023

A. Identifikačné údaje žiadateľa/účastníka konania

I.1. Názov vysokej školy	Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
I.2. Sídlo vysokej školy	Národná 12, 974 01 Banská Bystrica
I.3. IČO vysokej školy	30232295
I.4. Názov fakulty	UMB: Filozofická fakulta
I.5. Sídlo fakulty	Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica

B. Identifikácia predmetu žiadosti

II.1. Názov študijného programu	sociológia a sociálna antropológia
II.2. Miesto štúdia	Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica
II.3. Ďalšie miesta štúdia	
II.4. Stupeň vysokoškolského štúdia	1.
II.5. Udeľovaný akademický titul	Bc.
II.6. Jazyk alebo jazyky uskutočňovania	slovenský jazyk
II.7. Úroveň národného kvalifikačného rámca	SKKR 6
II.8. Forma štúdia	denná
II.9. Štandardná dĺžka štúdia	3.00
II.10. Počet kreditov potrebných na riadne skončenie štúdia	180
II.11. Názov študijného odboru	sociológia a sociálna antropológia
II.12. Profesijne orientovaný študijný program	Nie
II.13. Príprava na výkon regulovaného povolania	Nie

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

C. Zloženie pracovnej skupiny (PS)

Predseda	prof. PhDr. Gabriela Lubelcová, CSc.
Členovia	doc. PaedDr. Hana Horáková, Ph. D. Marek Mikuš, PhD. Mgr. Milan Kuzma Mgr. Michaela Vaceková
Priradený zamestnanec agentúry	Mgr. Michal Mikuláš

D. Použité postupy vyhodnocovania

Pri posudzovaní žiadosti o udelenie akreditácie študijného programu a vypracovaní hodnotiacej správy pracovná skupina posudzovala súlad skutočností uvedených v žiadosti účastníka konania s požiadavkami štandardov pre študijný program a predpoklady príslušného pracoviska na uskutočňovanie študijného programu.

D.1. Posudzované podklady žiadosti o udelenie akreditácie študijného programu

- vnútorná hodnotiaci správa študijného programu,
- opis študijného programu,
- odporúčaný študijný plán,
- informačné listy predmetov,
- vedecko/umelecko-pedagogické charakteristiky učiteľov zabezpečujúcich profilové predmety študijného programu podľa čl. 6 ods. 3 štandardov pre študijný program s poukazom na čl. 22 metodiky na vyhodnocovanie štandardov,
- prílohy žiadosti a dôkazy súladu navrhovaného študijného programu so štandardmi pre študijný program uvedené vo vnútornej hodnotiacej správe študijného programu, opise študijného programu a podkladoch pre hodnotenie tvorivých činností učiteľov zabezpečujúcich profilové predmety študijného programu
- interné dokumenty, smernice a pravidlá poskytovania VŠ vzdelávania a systému riadenia kvality na úrovni univerzity a fakulty

D.2. Návšteva vysokej školy (posudzovanie na mieste)

Pracovná skupina uskutočnila dňa 2. 12. 2022 návštevu vysokej školy v súlade s plánom posudzovania, s ktorým bola vysoká škola vopred písomne oboznámená. Počas posudzovania na mieste pracovná skupina overovala skutočnosti uvedené v podkladoch žiadosti vysokej školy prostredníctvom rozhovorov so zástupcami vedenia vysokej školy, osobou nesúcou hlavnú zodpovednosť za študijný program, učiteľmi profilových predmetov študijného programu, ďalšími učiteľmi, podporným personálom a zástupcami zainteresovaných strán.

D.2.1. Pracoviská a preskúmané priestory, zariadenia a vybavenia študijného programu

- priestory, zariadenia a vybavenie dvoch budov na Tajovského ulici: konferenčná miestnosť FF UMB, miestnosť dekana FF UMB, učebne, čiastková knižnica Katedry sociálnych štúdií a etnológie, Univerzitná knižnica UMB a univerzálna študovňa Univerzitetnej knižnice UMB, laboratórium HumanLab.

D.2.2. Vykonané rozhovory so zodpovednými osobami

1. Vedenie vysokej školy/pracoviska:

- prof. Ing. Ján Závadský, PhD., prorektor pre pedagogickú činnosť, akreditáciu a vnútorný systém kvality UMB, manažér vnútorného systému kvality UMB,
- doc. Mgr. Martin Schmidt, PhD., dekan FF UMB,

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

- PhDr. Nadežda Zemaníková, PhD., prodekanka pre pedagogickú činnosť, fakultná koordinátorka vnútorného systému kvality,
 - doc. Mgr. Imrich Nagy, PhD., prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť a predseda komisie pre etiku vedy a výskumu FF UMB,
 - Mgr. Lujza Urbancová, Ph.D., prodekanka pre medzinárodnú spoluprácu, rozvoj a vzťahy s verejnosťou,
 - Mgr. Roman Hofreiter, PhD., vedúci Katedry sociálnych štúdií a etnológie FF UMB.
2. Osoba nesúca hlavnú zodpovednosť za študijný program:
- prof. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc.
3. Osoby zodpovedné za vnútorný systém vysokej školy:
- prof. Ing. Ján Závadský, PhD., prorektor pre pedagogickú činnosť, akreditáciu a vnútorný systém kvality UMB, manažér vnútorného systému kvality UMB,
 - Mgr. Katarína Babelová, manažérka akreditačných činností UMB,
 - PhDr. Zuzana Osvaldová, PhD., tajomníčka Rady pre vnútorný systém kvality UMB,
 - PhDr. Nadežda Zemaníková, PhD., prodekanka pre pedagogickú činnosť, fakultná koordinátorka vnútorného systému kvality,
 - Mgr. Soňa Polónyová, PhD., fakultná referentka kvality.
4. Zástupcovia štruktúr zodpovedných za posúdenie a schválenie študijného programu:
- prof. Ing. Ján Závadský, PhD., prorektor pre pedagogickú činnosť, akreditáciu a vnútorný systém kvality UMB, podpredseda Rady pre vnútorný systém kvality a manažér vnútorného systému kvality UMB,
 - doc. Mgr. Martin Schmidt, PhD., dekan a predseda Rady kvality FF UMB,
 - doc. PhDr. Michal Vašečka, PhD., predseda dočasnej pracovnej skupiny,
 - Mgr. Nikola Miadoková, členka dočasnej pracovnej skupiny, študentka.
5. Učitelia profilových predmetov študijného programu:
- prof. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc.,
 - doc. Mgr. Ivan Chorvát, M.A., CSc.,
 - doc. PhDr. Katarína Košťalová, PhD.,
 - doc. PhDr. Ivan Murin, PhD.,
 - Mgr. Roman Hofreiter, PhD.
6. Ďalší učitelia študijného programu:
- Mgr. Ivan Souček, PhD., zástupca vedúceho katedry a študijný poradca,
 - PhDr. Kamila Koza Beňová, PhD.,
 - Mgr. Jarmila Androvičová, PhD.
7. Podporný personál:
- Mgr. Barbora Podobová, vedúca študijného oddelenia FF UMB a fakultná administrátorka AiS2,
 - Mgr. Zuzana Šaková, referentka študijného oddelenia FF UMB,
 - Mgr. Jana Štefániková, referentka kariérneho poradenstva R-UMB,
 - Marta Kostúrová, referentka sociálneho poradenstva a podpory R-UMB,
 - Ing. Božena Gehrerová, referát kontroly R-UMB,
 - Mgr. Jana Daubnerová, PhD., koordinátorka FF UMB pre študentov so špecifickými potrebami,
 - Mgr. Jozef Siláci, R-UMB, riaditeľ UAKOM – portál LMS Moodle,
 - Bc. Martin Miklík, R-UMB, UAKOM – Office365,
 - Mgr. Miroslav Randlísek, R-UMB, UAKOM – Helpdesk,
 - Ivana Kapustíková, R-UMB, UAKOM – AiS2,
 - Ján Podsklan, vedúci oddelenia IKT FF UMB,
 - Mgr. Margaréta Krkošová, referát medzinárodnej spolupráce UMB,
 - Dagmar Šúrová, vedúca útvaru prevádzky FF UMB,

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

- Mgr. Michaela Mikušková, riaditeľka Univerzitetnej knižnice UMB,
- PhDr. Slávka Beracková, oddelenie výpožičných služieb Univerzitetnej knižnice UMB,
- Bc. Zuzana Šimová, referát absenčných výpožičiek Univerzitetnej knižnice UMB,
- Oľga Petránová, univerzálna študovňa Univerzitetnej knižnice UMB.

D.2.3. Zástupcovia zainteresovaných strán

Zástupcovia praxe:

- PaedDr. Janka Pálková, PhD., Rozvojová agentúra BBSK, riaditeľka,
- Mgr. Marek Mocker, Tatra banka, a.s., Bratislava, research designer,
- Mgr. Veronika Štrélcová, PhD., Centrum komunitného organizovania,
- Mgr. Martin Slosiarik, Focus, s.r.o., riaditeľ.

Zástupcovia študentov:

- Bc. Radoslav Sloboda,
- Timotej Brestovanský,
- Mgr. Lukáš Bendík,
- Mgr. Anežka Janolová,
- Mgr. Peter Kačenák.

E. Vyhodnotenie úrovne plnenia štandardov pre študijný program

E.1 Vyhodnotenie úrovne plnenia **čl. 2 štandardov** pre študijný program *Návrh nového študijného programu a návrh úpravy študijného programu*

Slovné hodnotenie plnenia **čl. 2 štandardov** pre študijný program *Návrh nového študijného programu a návrh úpravy študijného programu*

Posudzovaný ŠP je spracovaný v súlade s poslaním a strategickými cieľmi UMB v rámci dlhodobého zámeru tejto VŠ. Konkrétne nadväzuje na dlhodobý zámer univerzity do roku 2026. Na základe vyhodnotenia a identifikácie potrieb slovenskej spoločnosti ako neoddeliteľnej súčasti Európskej únie, rovnako ako kľúčových výziev, ktorým súčasná spoločnosť čelí, je tento ŠP zameraný na posilnenie demokracie, na rozvoj tzv. citizen science a na regionálny rozvoj. Spoločenská relevancia tohto programu tkvie najmä v skutočnosti, že je zameraný na súčasné výzvy, ktorých skúmanie je práve doménou sociológie a sociálnej antropológie. Program sa zameriava na občiansku participáciu a regionálny rozvoj v kontexte špecifik regiónu, čomu napomáha spolupráca s regionálnou rozvojovou agentúrou. Prínos navrhovaného ŠP spočíva tiež v jeho odlíšení od pôvodného programu Aplikovaná etnológia, ktorý bol viac-menej zameraný na diachrónnu perspektívu a radil sa svojou povahou skôr k historickým vedám.

Pridaná hodnota predkladaného ŠP je široká aplikovateľnosť absolventa a reflektovanie aktuálnych potrieb spoločenskej praxe v regióne. Prispieva k tomu najmä a) dôraz na metodologickú prípravu (schopnosť pripraviť a realizovať spoločenskovedný výskum rôzneho druhu, zbierať, analyzovať a interpretovať dáta rôznymi spoločenskovednými metódami) relevantnú pre verejný, mimovládny aj súkromný sektor; b) dobré zastúpenie predmetov so silnou väzbou na relevantné oblasti spoločenskej praxe (občianska participácia, kultúrne dedičstvo, menšiny a marginalizované skupiny, demografia, volebná geografia); c) napojenie na trh práce spoluprácou s relevantnými zamestnávateľmi v regióne pri tvorbe návrhu ŠP aj jeho potenciálnej realizácii. Dôležitý argument vo vzťahu k potrebám spoločnosti a praxe spomenutý počas návštevy VŠ je ten, že ŠP s podobným zameraním neexistuje v celom priestore centrálnej a východnej SR. Dokumentácia návrhu ŠP, ako aj samotní navrhovatelia počas návštevy VŠ presvedčivo poukázali na súlad návrhu s poslaním a strategickými

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

cieľmi VŠ v oblasti podpory výskumu relevantného pre regionálny rozvoj a pre spoluprácu s verejným a mimovládny sektorom.

Študijný program obsahovo zodpovedá študijnému odboru sociológie a sociálnej antropológie, definovanému v sústave študijných odborov. Program má jasne stanovené ciele a výstupy vzdelávania. Profil absolventa je špecifikovaný v navrhovanom ŠP s ohľadom na získané vedomosti, zručnosti a kompetentnosti, ktoré si má osvojiť absolvent bakalárskeho študijného programu. Na základe preštudovania dokumentácie k navrhovanému ŠP a dopytovania jednotlivých zainteresovaných osôb na FF UMB je možné konštatovať, že úroveň kvalifikácie, ktorú študenti po absolvovaní tohto ŠP získavajú, zodpovedá úrovni kvalifikácií pre 1. stupeň vysokoškolského vzdelávania podľa Kvalifikačného rámca pre Európsky priestor vysokoškolského vzdelávania. Je to reflektované najmä v primeranej a realistickej úrovni vzdelania v danom odbore (základné poznanie sociologických a sociálno-antropologických teórií a metód, doplnené o prehĺbené poznanie vo vybraných oblastiach týchto disciplín a základné poznanie v relevantných oblastiach spoločenskej praxe). Ciele a výstupy ŠP jasne zodpovedajú obsahu študijného odboru, ku ktorému je ŠP priradený. Ciele a výstupy vzdelávania tiež zodpovedajú očakávaniam relevantných zamestnávateľov na absolventov v praxi.

Navrhovatelia ŠP uviedli konkrétne a primerané príklady povolání, ktoré budú môcť absolventi vykonávať. Vzhľadom na obsah ŠP budú mať absolventi dostatočné predpoklady, aby sa uplatnili v týchto povolaniach. Súlad získanej kvalifikácie so sektorovo-špecifickými požiadavkami potvrdili svojím písomným vyjadrením štyria vhodne zvolení zamestnávateľia, ktorí reprezentovali dôležité sektory pre uplatnenie absolventov – nevládný sektor, verejnú správu, financie a bankovníctvo a výskumné agentúry. Budúca uplatniteľnosť absolventov je slubná. Zo strany VŠ bolo konštatované, že v mnohých ŠP na FF UMB je skôr nízky počet absolventov, čo nezodpovedá súčasným potrebám praxe a trhu práce. Poukázali tiež na to, že v rozpore so zjednodušujúcimi stereotypmi je počet absolventov sociológie a/alebo sociálnej antropológie v porovnaní s počtom absolventov niektorých iných spoločenskovedných odborov a vo vzťahu k potrebám praxe nízky a navyše je jeho geografická distribúcia nerovnomerná.

Na základe online stretnutí so zástupcami relevantných zamestnávateľov bola potvrdená ich pripravenosť poskytovať študentom tohto ŠP i jeho absolventom priebežnú možnosť pracovných brigád/stáží, výskumných pobytov, ako aj ponuku plnohodnotného zamestnania. Zástupcovia sa zhodli na tom, že v regióne existuje značný dopyt po tomto type povolania – ŠP adekvátne reaguje na potreby regionálneho trhu práce. Ich pozitívna evaluácia tohto programu tiež zahŕňa jeho hodnotenie ako mimoriadne kvalitného a inovatívneho. Oceňujú práve prepojenie sociológie a sociálnej antropológie v jednom programe.

Obsah a štruktúra ŠP umožňuje dosahovať jeho ciele. Dokladom tohto tvrdenia je vhodná skladba predmetov, ich nadväznosť a primeraná náročnosť, ktorú bolo možné vysledovať jednak na základe štúdia dokumentácie, jednak pri stretnutí zainteresovaných strán na UMB. Profilové predmety reflektujú obsahové zameranie tohto ŠP – sociológie a sociálnej antropológie. Všetky profilové predmety, veľká väčšina povinných predmetov a značná časť povinne voliteľných predmetov majú jasne sociologický a/alebo sociálno-antropologický obsah, a je zabezpečené oboznámenie sa s teóriami, metódami a prístupmi oboch disciplín. Doplnené sú filologickými a nefilologickými predmetmi, predmetmi rozvoja základných akademických kompetencií a odbornými predmetmi zo súvisiacich oblastí.

Študijný program rešpektuje stanovené pravidlá ECTS kreditov v súlade s čl. 2 ods. 10 štandardov pre ŠP a má dostatočne jasne určené pracovné zaťaženie študenta a počet hodín kontaktnej výučby pre jednotlivé predmety, čo je uvedené v opise študijného programu (bod 4), informačných listoch jednotlivých predmetov a tiež v odporúčanom študijnom pláne. ŠP Sociológia a sociálna antropológia v prvom stupni štúdia bol vytvorený pri rešpektovaní Vyhlásky č. 614/2002 Z. z. o kreditovom systéme štúdia, pracovnej záťaže stanovenej na 30 hodín na 1 ECTS kredit v zmysle článku 10 smernice UMB č. 1/2021, rozvrhnutia pracovnej záťaže podľa systému kvality vzdelávania na UMB v Banskej Bystrici s cieľom naplniť výstupy vzdelávania.

Predmety sú v odporúčanom študijnom pláne rozvrhnuté tak, že ich náročnosť postupne narastá a obsahom na seba nadväzujú. Náročnosť predmetov je primeraná pre daný stupeň vysokoškolského štúdia. Témy

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

záverečných prác sú plne v súlade s obsahom a zameraním tohto ŠP. Zadaná záverečných prác sú zväčša formulované problémovo, ako konkrétna výskumná otázka alebo ako prípadová štúdia, ktorú by mali študenti uskutočniť. Tieto zadaná umožnia študentom analyzovať konkrétny problém a demonštrovať osvojenie kompetencií pre realizovanie spoločenskovedného výskumu. Seminára k záverečným prácam poskytnú študentom dôležitú podporu v procese tvorby záverečných prác, ktorý predpokladá formulovanie výskumného problému, jeho teoretickú konceptualizáciu, formuláciu hypotéz a výskumných otázok, analýzu atď. Na základe preštudovania všetkých podkladov a stretnutí so zainteresovanými osobami na UMB možno konštatovať, že tento ŠP má jednoznačne určenú úroveň a povahu tvorivých činností, ktoré povedú k ukončeniu štúdia.

Do prípravy návrhu ŠP boli zapojení ako študenti UMB (medzinárodných vzťahov a historických vied), tak aj vybraní zamestnávateľia a ďalšie zainteresované osoby tak na úrovni fakulty, ako aj univerzity. Bolo potvrdené, že zástupcovia zamestnávateľov konzultovali prepojenie obsahu a výstupov ŠP s potrebami praxe pre vybrané oblasti. Zapojenie zamestnávateľov bolo dobre zvládnuté. Treba oceniť, že išlo o zamestnávateľov z viacerých sektorov, ktoré garantujú naozaj primerane široké uplatnenie absolventov. Pripomienky zamestnávateľov boli buď zapracované, alebo vysvetlené k obojstrannej spokojnosti počas celého procesu návrhu a schvaľovania ŠP.

Do prípravy návrhu študijného programu boli zapojení dvaja študenti a dvaja absolventi zrušeného ŠP Aplikovaná etnológia, ktorí mali možnosť prispieť svojimi návrhmi a pripomienkami, zohľadňujúc predovšetkým to, či študijný program dostatočne reflektuje záujmy a potreby študentov. Navrhovaný ŠP je v rámci štruktúry študijných programov na FF UMB nový, a preto ešte nemá študentov. Z tohto dôvodu boli oslovení študenti a absolventi príbuzných ŠP na FF UMB v Banskej Bystrici. Aktívna participácia študentov a absolventov na príprave návrhu ŠP bola potvrdená zo strany VŠ, ktorá predložila potrebné prílohy ako súčasť interného akreditačného spisu s uvedením vyjadrení a pripomienok zainteresovaných strán. Svoju aktívnu participáciu potvrdili vyjadreniami študenti a absolventi aj priamo pri rozhovore s pracovnou skupinou na mieste posudzovania študijného programu. Študenti zároveň pozitívne hodnotili celý priebeh prípravy návrhu ŠP a tiež komunikáciu a spoluprácu s VŠ. Tento fakt zapojenia študentov do prípravy návrhu ŠP je zároveň podložený Smernicou č. 1/2021 Vytváranie, úprava a schvaľovanie študijných programov a podávanie žiadostí Slovenskej akreditačnej agentúre pre vysoké školstvo (čl. 8 ods. 5 a čl. 10). Rovnako tak VŠ návrhy študentov akceptovala a zapracovala, pričom konkrétne informácie o zapracovaní pripomienok uvádza v písomnom stanovisku osoby zodpovednej za ŠP. Študenti zároveň pri rozhovoroch v procese posudzovania na mieste potvrdili, že ich pripomienky boli počas prípravy vypočítané a zohľadnené.

Preskúmané dôkazy: Vnútna hodnotiacia správa študijného programu, Opis študijného programu, VUPCH zodpovedných osôb, Odporúčaný študijný plán, Informačné listy predmetov, vyjadrenia zainteresovaných strán (zamestnávateľov a študentov) k návrhu ŠP, Stanovisko zodpovednej osoby k správe o plnení štandardov, dokumenty systému kvality vzdelávania na UMB: <https://www.umb.sk/univerzita/univerzita/vnutorny-system-kvality/>.

Odporúčania pre účastníka konania

Prednosťou predkladaného ŠP je jeho interdisciplinárny charakter (hoci je príslušný študijný odbor v rámci systematiky odborov definovaný ako spoločný). Prepájanie sociologickej a antropologickej optiky na analýzu sociálnych fenoménov a problémov je obohacujúce, ale na druhej strane si vyžaduje hľadanie balansu medzi dostatočnou konceptuálnou prípravou študentov v oboch odborných disciplínach a následne organické prepájanie ich fokusovania v predmetoch zameraných na konkrétne sociálne oblasti či fenomény. Odporúčame preto zväziť v počiatočných ročníkoch programu posilnenie rozsahu systematickej sociológie a antropológie pre potreby dobrého konceptuálneho a metodologického zvládnutia prístupov oboch disciplín. A zároveň v špecializovaných predmetoch (zameraných na profilové moduly) posilňovať organické prepojenie oboch perspektív pri analýze konkrétnych problémov.

V antropologických disciplínach a prístupoch odporúčame do budúcnosti (či už na úrovni obsahu jednotlivých predmetov alebo celkovej štruktúry ŠP), aby boli študenti viac oboznámení s recentnými sociálno-antropologickými teóriami, konceptmi a diskusiami (na základe obsahov informačných listov predmetov).

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

Pre budúci rozvoj študijného programu a aj vzhľadom na jeho navrhovateľmi zdôrazňovanú aplikovanú orientáciu by bolo zároveň vhodné posilniť odovzdávanie vedomostí o antropologických prístupoch k oblastiam ekonómie a politiky. V súčasnosti sa niekoľko predmetov venuje sociologickému bádaniu o týchto oblastiach, ale chýbajú antropologické predmety. Túto úpravu by bolo vhodné uskutočniť na úkor silne zastúpených antropologických predmetov orientovaných na oblasť kultúry a/alebo prekrývajúcich sa ne-sociologických a ne-antropologických predmetov ako Sociálny štát a sociálna politika či Základy ekonomiky. Potrebné základné vedomosti o ekonómii, politike, ekonomike a politológii je možné odovzdať aj v rámci relevantných antropologických a sociologických predmetov.

Z hľadiska budúceho rozvoja študijného programu by bolo možné uvažovať o takých jeho úpravách, ktoré by ešte viac posilňovali uplatniteľnosť absolventov v identifikovaných sektoroch a zároveň rozvíjali ich sociologický a sociálno-antropologický profil. Mohlo by ísť o zaradenie predmetov alebo obsahov s témami ako biznis antropológia, sociologické a antropologické teórie a metódy vo výskumoch trhu a verejnej mienky, Science and Technology Studies a pod. V súčasnosti je v ŠP pomerne dobre zabezpečená tematická príprava pre neziskový sektor a verejnú správu, už menej pre ďalšie identifikované oblasti uplatniteľnosti – marketing, výskumy verejnej mienky či analýzy užívateľských skúseností vo financiách alebo IT.

Podsekcie „Kompetencie“ a „Zručnosti“ sekcie 2. a) Opisu ŠP by mali viac reflektovať, že ide o kompetencie a zručnosti spojené s realizáciou sociologického a/alebo sociálno-antropologického výskumu. V súčasnosti sú formulované príliš generickým spôsobom, ako keby išlo o akýkoľvek výskum.

Záver

Účastník konania spĺňa/nespĺňa čl. 2 štandardov pre študijný program.

E.2 Vyhodnotenie úrovne plnenia čl. 3 štandardov pre študijný program *Schvaľovanie študijného programu*

Slovné hodnotenie plnenia čl. 3 štandardov pre študijný program *Schvaľovanie študijného programu*

Návrh nového študijného programu Sociológia a sociálna antropológia bol spracovaný, predložený a schvaľovaný v súlade s vnútorným systémom zabezpečovania kvality vzdelávania na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici (UMB), čo možno konštatovať z predložených podkladov a na základe zistení, ktoré vzišli z návštevy pracovnej skupiny na UMB dňa 2.12.2022, konkrétne z rozhovorov s jednotlivými aktérmi – prorektorom pre pedagogickú činnosť a zároveň manažérom vnútorného systému kvality UMB prof. Závadským, manažérkou akreditačných činností UMB Mgr. Babelovou a tajomníčkou Rady pre vnútorný systém kvality (VSK) Dr. Osvaldovou. Podľa ich vyjadrení je na UMB založená Rada pre VSK spolu so stálymi pracovnými skupinami, pričom jedna z nich je určená na posudzovanie kvality v oblasti spoločenských vied. Všetky fakulty UMB disponujú samostatnými radami, ktoré dohliadajú na proces tvorby a schvaľovanie študijných programov. Fungovanie Rady (na úrovni univerzity i fakúlt) i stálych skupín je transparentné, nominovaných členov schvaľuje Vedecká rada za daných a presne stanovených podmienok. Proces tvorby a schvaľovania študijných programov (ŠP) sa riadi mechanizmami vnútorného systému kvality. Návrh na vytvorenie nového študijného programu sociológia a sociálna antropológia posudzovala stála pracovná skupina RVSK UMB pre spoločenské vedy a schvaľovala univerzitná RVSK UMB. Po schválení návrhu v RVSK UMB bol podľa článku 10 smernice č. 1/2021 za participácie zainteresovaných strán vypracovaný interný akreditačný spis študijného programu, ktorý najprv posúdila a schválila rada kvality na úrovni Filozofickej fakulty UMB. Po schválení bol interný akreditačný spis doručený predsedovi univerzitnej RVSK UMB, ktorý v súlade s článkom 11 smernice č. 1/2021 predložil interný akreditačný spis predsedovi stálej pracovnej skupiny. Správu o plnení štandardov a kritérií pre študijný program vypracovala dočasná pracovná skupina nominovaná a schválená univerzitnou RVSK UMB. K správe prof. Bitušiková formulovala svoje stanovisko. Na základe kladnej správy dočasnej pracovnej skupiny vyjadrila univerzitná RVSK UMB súhlas. Proces tvorby a schvaľovania ŠP prebiehal vždy za účasti

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

zainteresovaných strán, predovšetkým študentov a zástupcov zamestnávateľov. V procese sme neidentifikovali žiadny konflikt záujmov.

Navrhnutý ŠP bol posúdený a následne schvaľovaný radom nezávislých, nezaujatých, odborne fundovaných, transparentných orgánov, aktérov a strán. Súčasťou posudzovateľov je fungujúca fakultná rada, stála pracovná skupina univerzitnej rady, ktorá je v kontakte s katedrou. Ďalej je to dočasná PS nominovaná univerzitnou radou kvality. Táto dočasná PS poskytla tímu okolo prof. Bitušíkovej rad podnetov a poznámok, ktorých zapracovaním došlo k skvalitneniu návrhu tohto ŠP.

Do posúdenia a schválenia návrhu študijného programu boli zapojení študenti, zamestnávateľia a ďalšie zainteresované strany. Študenti boli zapojení do prípravy návrhu ŠP a zároveň do jeho schvaľovania, pričom bolo dodržané, že do prípravy návrhu ŠP boli zapojení iní študenti, ako do schvaľovania ŠP. Proces schvaľovania predkladaného ŠP zodpovedá smernici č. 1/2021 Vytváranie, úprava a schvaľovanie študijných programov a podávanie žiadostí Slovenskej akreditačnej agentúre pre vysoké školstvo (čl. 9 a 11), ako aj štatútu Rady pre vnútorný systém kvality Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (RVSK UMB) a Rady kvality Filozofickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (RK FF UMB). Po schválení návrhu na vytvorenie nového ŠP *Sociológia a sociálna antropológia* v RVSK UMB bol podľa čl. 10 smernice č. 1/2021 za participácie zainteresovaných strán vypracovaný interný akreditačný spis ŠP, ktorý posúdila a schválila RK FF UMB.

Preskúmané dôkazy: Interné dokumenty univerzity a fakulty dotýkajúceho sa vnútorného systému kvality a procesu prípravy a schvaľovania ŠP (<http://www.umb.sk/univerzita/univerzita/vnutorny-system-kvality/>), Vnútorná hodnotiacia správa študijného programu, Stanoviská jednotlivých posudzovateľov k návrhu ŠP, Stanovisko zodpovednej osoby za poskytovanie študijného programu k zapracovaniu pripomienok posudzovateľov.

Príklady dobrej praxe

Komplexný a transparentný proces posúdenia nového ŠP – orgány na úrovni rektora, jednotlivých fakúlt, zriadenie dočasných PS, zapojenie študentov a predstaviteľov zamestnávateľov, stála komunikácia medzi jednotlivými stranami a aktérmi. Separácia medzi tými, ktorí ŠP pripravujú, a ktorí ho na rôznych úrovniach odporúčajú či schvaľujú.

Záver

Účastník konania **spĺňa/nespĺňa** čl. 3 štandardov pre študijný program.

E.3 Vyhodnotenie úrovne plnenia čl. 4 štandardov pre študijný program

Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie orientované na študenta

Slovné hodnotenie plnenia čl. 4 štandardov pre študijný program

Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie orientované na študenta

Pravidlá a v informačných listoch navrhnuté metódy učenia sa a vyučovania sú vhodné pre dosahovanie stanovených výstupov vzdelávania. Obzvlášť pozitívny je dôraz na samostatnú prácu študentov, od ktorých sa vo väčšine predmetov očakáva napísanie seminárnej práce, vypracovanie zadaných úloh, realizovanie vlastného výskumu atď. Študenti sú v rámci štúdia aktívne zapájaní do procesu vyučovania, učenia sa a hodnotenia študijných výsledkov. Študijný program podnecuje študentov k aktívnej participácii v tomto procese používaním jednotlivých metód a foriem vyučovania, učenia sa a hodnotenia, ktoré sú dostupné tiež v informačných listoch predmetov, odporúčanom študijnom pláne. Ide napríklad o vedenie výučby s potrebou aktívneho a tvorivého zapájania sa študentov, dôraz na aktívne samoštúdium, participáciu študentov na individuálnych a skupinových úlohách ako napríklad tvorba a realizácia malých výskumných projektov v rámci profilového predmetu *Praktikum terénneho výskumu*. Študenti sa zároveň môžu v rámci vlastného osobnostného rozvoja aktívne

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

podieľať na tvorivej činnosti spolu s pracovníkmi Katedry sociálnych štúdií a etnológie, zapájať sa do riešenia vedeckých projektov vyučujúcich a prezentovať výsledky svojej vedeckovýskumnej práce na študentskej vedeckej konferencii na fakultnej, ale aj celoslovenskej úrovni (Smernica č. 2/2021 Organizovanie študentskej vedeckej aktivity na FF UMB a Smernica č. 2/2022 Pravidlá obsadzovania pozícií študentskej pomocnej vedeckej sily).

Autonómiu a samostatnosť podporuje nastavené kreditové rozloženie v odporúčanom študijnom pláne, ktorý umožňuje flexibilitu pri voľbe predmetov, ale zároveň si vyžaduje samostatnosť rozhodovania študenta o vlastnej vzdelávacej ceste. Študentom je tak umožnený priestor pre autonómne a aktívne rozhodovanie o spôsobe dosahovania cieľov a výstupov vzdelávania. Pre každý rok je stanovený minimálny a maximálny počet kreditov, ktoré v ňom študent musí, respektíve môže dosiahnuť, čo umožňuje (do určitej miery) individuálne tempo štúdia. Ďalšia flexibilita je daná možnosťou výberu odborných predmetov v rámci kategórií povinne voliteľných predmetov. Tu má študent k dispozícii 6 modulov po 2 odborných predmetoch, ktoré umožňujú užšiu profiláciu študenta. Ponuku dotvárajú ďalšie povinne voliteľné (kde sú k dispozícii filologické a nefilologické predmety a predmety základných akademických kompetencií) a voliteľné predmety, v rámci ktorých môžu študenti absolvovať predmety aj na iných fakultách univerzity.

Vnútna motivácia študentov môže byť posilnená možnosťou získania motivačného štipendia za dosiahnutie vynikajúceho výsledku v oblasti štúdia, výskumu, umeleckej alebo športovej činnosti (mimoriadne štipendium) a motivačného štipendia za vynikajúce plnenie študijných povinností (prospechové štipendium) v zmysle štipendijného poriadku FF UMB v Banskej Bystrici. Vynikajúcim študentom môže byť priznaná Cena dekana FF UMB. Motiváciu k neustálemu zlepšovaniu sa predstavuje aj možnosť pre študentov prvého stupňa na FF UMB obsadiť pozíciu študentskej pomocnej vedeckej sily, ktorá môže byť honorovaná z grantových prostriedkov.

Navrhované formy hodnotenia a skúšania poskytnú študentom dostatočnú spätnú väzbu o dosahovaných výstupoch vzdelávania. Poskytovanie spätnej väzby učiteľmi by malo byť uľahčené relatívne malým očakávaným počtom študentov. Zvýšená objektivita hodnotenia je dosahovaná skúšaním v prítomnosti ďalších študentov a skúšaním dvomi učiteľmi v prípade predmetov vyučovaných viacerými učiteľmi. Každý vysokoškolský učiteľ poskytuje pravidelné konzultačné hodiny a informáciu o nich zverejňuje na svojom webovom profile. FF UMB má pre poradenskú činnosť vytvorenú sieť študijných poradcov, koordinátorov ECTS a tútorov zo študentských radov, ktorí spolupracujú so študijnými poradcami. Študenti môžu využiť aj služby Univerzitného podporného a poradenského centra UMB. Tieto informácie zároveň potvrdili študenti pri rozhovore s pracovnou skupinou v rámci posudzovania na mieste.

Študenti majú možnosť využiť nápravné prostriedky voči výsledkom svojho hodnotenia v súlade s možnosťami, ktoré stanovuje Študijný poriadok UMB v Banskej Bystrici (vybavovanie podnetov, sťažností a žiadostí študentov všetkých foriem a stupňov štúdia) a v zmysle Smernice č. 2/2017 o vybavovaní sťažností na UMB v Banskej Bystrici, ak nadobudnú pocit, že došlo k nespravodlivému zaobchádzaniu. Poradenstvo o možnostiach využitia prostriedkov nápravy poskytujú tiež študijní poradcovia. Etický kódex zamestnanca UMB zaväzuje vysokoškolských učiteľov posudzovať a hodnotiť študentov spravodlivo. Ak má študent pochybnosti o objektivite svojho hodnotenia a nesúhlasí s udeleným hodnotením, má možnosť požiadať o prešetrenie postupu zo strany vyučujúceho. Takéto možnosti potvrdili aj študenti pri rozhovore s pracovnou skupinou pri priamom posudzovaní na mieste.

V ŠP je dostatočne premyslený spôsob absolvovania časti štúdia mimo univerzity a uznávania takéhoto vzdelávania. Študenti majú právo požiadať o uznanie kreditov za extrakurikulárne aktivity podľa smernice č. 11/2021 VŠ. Podpora mobility študentov je zakotvená v Dlhodobom zámere UMB, Stratégii internacionalizácie, Erasmus Policy Statement UMB a smernici č. 4/2019 o mobilitách Erasmus+ na UMB, ktorá okrem iného definuje pravidlá pridelovania mobilit a uznávania kreditov ECTS získaných na mobilitách. Na fakultnej úrovni ďalej existuje smernica č. 1/2020 o študentských zahraničných študijných pobytoch, praktických stážach a jazykových kurzoch. V rámci programu Erasmus+ má VŠ uzavretých asi 130 bilaterálnych dohôd a ďalšie dohody sú uzatvorené na úrovni fakúlt. Administratívnu podporu pre mobility Erasmus+ poskytuje Referát pre medzinárodnú spoluprácu. V rámci voliteľných predmetov môžu študenti absolvovať aj odbornú prax.

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

ŠP obsahuje v dostatočnej miere prvky rozvoja akademickej a profesijnej etiky pri dosahovaní cieľov vzdelávania. Dodržiavanie akademickej etiky je vyžadované učiteľmi na všetkých predmetoch a bližšie sa s ňou študenti zoznámia v rámci metodologických predmetov (etika výskumu) a povinne voliteľných predmetov Akademická etika a Tvorba a prezentácia záverečných prác.

Náročnosť tvorivých činností (navrhované zadania záverečných prác) zodpovedá úrovni 1. stupňa vysokoškolského vzdelávania podľa Kvalifikačného rámca pre Európsky priestor vysokoškolského vzdelávania. Zadania záverečných správ sú zväčša formulované problémovo ako konkrétna výskumná otázka alebo ako prípadová štúdia, ktorú by mali študenti uskutočniť. Tieto zadania umožnia študentom analyzovať konkrétny problém a demonštrovať osvojenie kompetencií pre realizovanie spoločenskovedného výskumu. Seminára k záverečným prácam (dva jednosemestrálne povinné predmety) poskytnú študentom dôležitú podporu v procese tvorby záverečných prác.

Preskúmané dôkazy: Vnútorňa hodnotiacia správa študijného programu, Opis študijného programu, Odporúčaný študijný plán, Informačné listy predmetov, Študijný poriadok fakulty, Štipendijný poriadok fakulty, Kariérne centrum UMB pre študentov – webstránka univerzity, Etický kódex UMB, rozhovory s OZŠP, UZPP a študentmi.

Príklady dobrej praxe

Inšpiratívnym príkladom pre posilnenie vzdelávania a praxe a zároveň posilnenie autonómneho riadenia svojho rozvoja študentom je možnosť uznania kreditov za hodnotné extrakurikulárne aktivity študentov. Zaujímavým je inštitút „študentského tútora“ z radov študentov, ktorý spolupracuje so študijným poradcom pri sprevádzaní študentov.

Odporúčania pre účastníka konania

Tak v informačných listoch, ako aj v priamej výučbe odporúčame osobitne sa zamerať na identifikáciu vhodných metodických postupov, podporujúcich aktivizujúce a participačné formy vzdelávania aj v predmetoch skôr výkladového charakteru.

Pre ďalšie posilnenie transparentnosti a konzistentnosti hodnotenia v rámci ŠP by bolo vhodné uvažovať o a) ďalšej špecifikácii kritérií hodnotenia v informačných listoch jednotlivých predmetov (napríklad rôzne zložky hodnotenia seminárnej práce, počet bodov za jednotlivé zložky atď.) a b) určitej harmonizácii kritérií naprieč predmetmi za súčasného zachovania optimálnej flexibility hodnotenia.

Záver

Účastník konania **spĺňa/nespĺňa** čl. 4 štandardov pre študijný program.

E.4 Vyhodnotenie úrovne plnenia čl. 5 štandardov pre študijný program

Prijímacie konanie, priebeh štúdia, uznávanie vzdelania a udeľovanie akademických titulov

Slovné hodnotenie plnenia čl. 5 štandardov pre študijný program

Prijímacie konanie, priebeh štúdia, uznávanie vzdelania a udeľovanie akademických titulov

Pravidlá VŠ pre jednotlivé fázy štúdia zabezpečujú postup študenta na základe dosiahnutých vedomostí a zručností tým spôsobom, že sú v študijnom poriadku stanovené minimálne štandardy vo forme počtu ECTS kreditov (a dodatočné štandardy pre 1. rok štúdia), ktoré je potrebné dosiahnuť pre pokračovanie do ďalšieho ročníka štúdia. Zároveň pre absolvovanie štátnej skúšky, ktorou je ukončené štúdium, je potrebné absolvovanie všetkých ostatných povinností predpísaných v študijnom programe, vrátane všetkých povinných predmetov a predpísaného množstva povinne voliteľných predmetov. Týmto spôsobom je garantované, že napredovanie v štúdiu je podmienené preukázaným dosiahnutím relevantných vedomostí a zručností.

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

Ukončenie štúdia je spojené s preukázaním, že študent dosiahol ciele vzdelávania. Záverečné práce sú zväčša zadané problémovým spôsobom ako výskumné otázky a/alebo prípadové štúdie, a okrem iného sa od týchto prác vyžaduje, aby dokumentovali schopnosť absolventa analyzovať spoločenskovedný problém a ponúknuť riešenia. Primeraná pozornosť je v rámci prípravy záverečnej práce venovaná etike spoločenskovedného výskumu a publikovania.

Sú stanovené pre ŠP špecifické požiadavky a schopnosti absolventa, ktoré sú predpokladom pre absolvovanie štúdia. Ide najmä o základné sociologické a sociálno-antropologické kompetencie zodpovedajúce 1. stupňu vysokoškolského vzdelania: zber primárnych a sekundárnych dát, ich analýza a interpretácia pomocou konceptov a teórií týchto disciplín, primeraná prezentácia výsledkov a pod. Zároveň sú stanovené vhodné kritériá a pravidlá prijímania študentov. Kritériami sú výsledky Národných porovnávacích skúšok, čo zodpovedá legitímnym očakávaniam kladeným na uchádzačov o prijatie na študijný program 1. stupňa vysokoškolského vzdelávania a zároveň ide o štandardné (v prostredí SR), kvalitné a študentom dobre známe a prístupné skúšky. Všeobecné postupy prijímania na štúdium sú stanovené v Študijnom poriadku VŠ.

Sú spracované pravidlá pre zabezpečenie akademickej integrity v priebehu štúdia. Priestupky proti akademickej etike (plagiátorstvo a ďalšie formy podvádzania pri štúdiu) a zodpovedajúce sankcie sú definované v Študijnom poriadku VŠ. Na úrovni fakulty funguje Disciplinárna komisia FF UMB, ktorá rieši okrem iného prípady porušenia akademickej etiky podľa jasne stanovených pravidiel a procedúr. Existujú tiež dve celouniverzitné etické komisie – zamestnancov a študentov.

Procesy preskúmania podnetov a sťažností sú ukotvené v Smernici č. 2/2017 o vybavovaní sťažností na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Dohľad nad dodržiavaním zásad Etického kódexu študenta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici vykonáva Etická komisia študentov UMB v Banskej Bystrici, ktorá zároveň pomáha riešiť podnety na zvyšovanie etickej kultúry na univerzite a presadzovať etické požiadavky na akademickej pôde.

Preskúmané dôkazy: Vnútna hodnotiaci správa študijného programu, Opis študijného programu, Pravidlá prijímacieho konania, Študijný poriadok, Etický kódex UMB, vnútorné predpisy a smernice univerzity a fakulty.

Odporúčania pre účastníka konania

Pravidlá štúdia by bolo vhodné študentom poskytnúť aj viac prístupnou, zjednodušenou a neformálnou formou než v podobe súčasného Študijného poriadku a Sprivodcu štúdiom.

Kritériá prijatia na štúdium je potrebné komunikovať jasným a konzistentným spôsobom. V sekcii 9. a) Opisu ŠP (Požadované schopnosti a predpoklady potrebné na prijatie na štúdium) sa uvádza určitý súbor relatívne konkrétnych vedomostí a kompetencií. Zo sekcii 9. b) Opisu ale vyplýva (nie však dostatočne jasným spôsobom), že prijatie fakticky závisí od poradia uchádzačov podľa výsledkov Národných porovnávacích skúšok, inými slovami závisí od ich celkových, všeobecných vedomostí a kompetencií získaných absolvovaním strednej školy, nie výlučne či vo väčšej miere od vybraných oblastí uvedených v sekcii 9. a). Do budúcnosti a vo vzťahu k potenciálnym uchádzačom by bolo vhodné komunikovať kritériá prijatia na štúdium tak, aby bolo jasné, aké kritériá a postupy prijatia sa reálne uplatňujú a ktoré vedomosti sú odporúčanými predpokladmi pre úspešné zvládnutie študijného odboru.

VŠ i fakulta majú vytvorené pravidlá a orgány pre sankcionovanie porušovania akademickej etiky, ale nie je celkom jasné, či sú tieto pravidlá a orgány aj dostatočne systematicky a efektívne uplatňované. Zo Správy o pedagogickej činnosti UMB za akademický rok 2020/21 vyplýva, že za celý akademický rok neboli na FF UMB zistené žiadne disciplinárne priestupky na základe plagiátorstva a podvádzania. Navrhovatelia aj zástupcovia študentov informovali pracovnú skupinu počas návštevy VŠ, že si nepamätajú prípad podvádzania na predmetnej katedre, ktorý by sa riešil disciplinárnym konaním. Nie je jasné, či toto odráža reálny stav, alebo ide o výsledok nedostatočného preverovania a/alebo sankcionovania. Z dodatočných vysvetlení poskytnutých

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

počas návštevy VŠ vyplýva dojem, že preverovanie dodržovania akademickej etiky je závislé na neformálnej pozornosti a iniciatíve vyučujúcich, preto by bolo vhodné uvažovať o stanovení povinných minimálnych štandardov preverovania.

VŠ má síce procedúru pre prijímanie a riešenie sťažností študentov na domnelé porušovanie ich práv a iné problémy (upravené príslušným vnútorným predpisom), nie je však jasné, či je táto procedúra dostatočne prístupná a funkčná, keďže o jej fungovaní nie sú zverejňované správy. Zástupcovia študentov sa počas návštevy VŠ vyjadrili, že si nepamätajú na akúkoľvek formálnu sťažnosť študentov, o ktorej by vedeli. Bolo by preto vhodné kriticky zhodnotiť súčasné nastavenie procedúr pre podnety študentov, ktoré pôsobia značne formalizovane náročne vo vzťahu k samotným študentom. Takisto by mohlo byť vhodné zverejňovať pravidelné správy o fungovaní týchto procedúr, čo by posilnilo dôveru k nim a v procedúrach explicitne garantovať účasť zástupcov študentov pri preskúmvaní sťažností študentov.

Záver

Účastník konania **spĺňa/nespĺňa** čl. 5 štandardov pre študijný program.

E.5 Vyhodnotenie úrovne plnenia čl. 6 štandardov pre študijný program Učítelia študijného programu

Slovné hodnotenie plnenia čl. 6 štandardov pre študijný program Učítelia študijného programu

Vysoká škola má zabezpečených kompetentných učiteľov pre navrhovaný ŠP. Všetci učítelia povinných a povinne voliteľných predmetov majú kvalifikáciu minimálne o jeden stupeň vyššiu než kvalifikácia získaná ukončením ŠP. Počas posudzovania na mieste bolo vidieť vysokú zaangažovanosť učiteľov študijného programu, ich odborný vhlad do obsahu ŠP a silnú pedagogickú skúsenosť.

Plánový počet a pracovná kapacita učiteľov zodpovedá potrebám navrhovaného ŠP. Pracovná záťaž učiteľov bola rozvrhnutá podľa relevantného vnútorného predpisu VŠ – metodického pokynu č. 5/2021 pre rozvrhovanie pracovnej záťaže učiteľov podľa štandardov SAAVŠ. Tri študijné programy, v rámci ktorých boli títo učítelia doteraz angažovaní, boli zrušené v priebehu roku 2022.

Osoba zodpovedná za ŠP má kompetencie na zabezpečenie kvality a rozvoja ŠP. Prof. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc. pôsobí na VŠ vo funkcii profesorky na ustanovený týždenný pracovný čas a do 31.8.2022 niesla hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality troch iných študijných programov na VŠ, ktoré sa s navrhovaným ŠP úzko prelínajú.

Predložené VUPCH a výstupy tvorivej činnosti preukazujú dostatočnú kompetentnosť a kompetenciu učiteľov zabezpečovať profilové predmety. Všetci učítelia profilových predmetov sú na VŠ zamestnaní vo funkcii profesora alebo docenta na ustanovený týždenný pracovný čas a majú vzdelanie a tvorivú činnosť v sociológii, sociálnej antropológii alebo súvisiacich odboroch. Obsah profilových predmetov nadväzuje na obsah predložených VTC daných učiteľov.

Školitelia záverečných prác sú kompetentní pre túto úlohu. Všetci majú primerané vzdelanie a kvalitnú tvorivú činnosť v danom študijnom odbore.

Preskúvané dôkazy: Vnútorná hodnotiacia správa študijného programu, Opis študijného programu, VUPCH zodpovedných osôb, Informačné listy predmetov, VTC osôb zodpovedných za poskytovanie ŠP, Pravidlá obsadzovania miest VŠ učiteľov a posudzovania ich kvalifikačnej úrovne.

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

Odporúčania pre účastníka konania

Navrhovaný ŠP je veľmi ambiciózny v tom, že pokrýva dva programy (sociálnu antropológiu a sociológiu) pomerne nízkym počtom kľúčových učiteľov, čo so sebou nesie značnú pracovnú záťaž z hľadiska zabezpečenia profilových a čiastočne aj povinne voliteľných predmetov. Paralelne s týmto návrhom ŠP žiadajú tí istí navrhovatelia aj o vytvorenie nového ŠP Sociológia a sociálna antropológia 2. stupňa. Prípadné schválenie oboch návrhov by znamenalo pomerne vysoké a navyše nerovnomerné zaťaženie pedagogickou činnosťou pre členov jadrového tímu vyučujúcich. Z hľadiska budúceho rozvoja ŠP a príslušného pracoviska by bolo vhodné zvážiť zníženie pracovnej záťaže tých učiteľov, ktorí budú najviac zaťažení vyučovaním a ďalšími pedagogickými činnosťami v rámci ŠP s cieľom poskytnúť im viac priestoru pre kvalitný výskum a tvorivú činnosť.

Záver

Účastník konania **spĺňa/nespĺňa** čl. 6 štandardov pre študijný program.

E.6 Vyhodnotenie úrovne plnenia čl. 7 štandardov pre študijný program

Tvorivá činnosť vysokej školy

Slovné hodnotenie plnenia čl. 7 štandardov pre študijný program

Tvorivá činnosť vysokej školy

Hoci je posudzovaný ŠP prvého stupňa, pre ktorý sú dostatočné posudzované výstupy tvorivej činnosti na národne uznávanej úrovni, mnoho z predložených 25 výstupov od piatich učiteľov zabezpečujúcich profilové i povinne voliteľné predmety hodnotíme ako výstupy medzinárodnej úrovne. Žiadny z výstupov nebol hodnotený na úrovni C. Väčšina výstupov má priamu nadväznosť na jednotlivé predmety, vysoký citačný ohlas ako v domácom, tak aj medzinárodnom akademickom prostredí. Celková úroveň výstupov tak presahuje požiadavky na bakalársky stupeň vzdelávania a preukazuje medzinárodne uznávanú úroveň tvorivých činností odborného pracoviska – A- (2,84).

Preskúmané dôkazy: predložené výstupy tvorivých činností (VTC) učiteľov zabezpečujúcich profilové predmety, fulltexty výstupov v databázach publikácií.

Záver

Účastník konania **spĺňa/nespĺňa** čl. 7 štandardov pre študijný program.

E.7 Vyhodnotenie úrovne plnenia čl. 8 štandardov pre študijný program

Zdroje na zabezpečenie študijného programu a podporu študentov

Slovné hodnotenie plnenia čl. 8 štandardov pre študijný program

Zdroje na zabezpečenie študijného programu a podporu študentov

Katedra, fakulta aj univerzita je adekvátne vybavená po materiálnej, technickej aj informačnej stránke, aby mohla garantovať uskutočňovanie tohto ŠP. Výučba je zabezpečovaná vo fakultných učebniach, teda v dvoch budovách na Tajovského ulici v Banskej Bystrici. Počet učební na Tajovského ulici je 50, kapacita 1713 miest. Väčšina priestorov katedry je v hlavnej fakultnej budove, ale časť priestorov (laboratórium HumanLab) sa nachádza v budove na Tajovského 51 v blízkosti hlavnej budovy fakulty. Všetky učebne sú vybavené najmodernejšou výučbovou technikou ako sú dataprojektory, screens, mikrofóny a pod. Katedra disponuje vlastnou knižnicou vybavenou aktuálnou domácou i zahraničnou odbornou literatúrou. Pre študentov aj

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

učiteľov je k dispozícii akademický informačný systém AIS, e-learningový portál Moodle, Human Lab J05, rozsiahle možnosti študentskej i učiteľskej mobility. Univerzitné centrum pre medzinárodné projekty poskytuje podporu pri tvorbe a implementácii výskumných projektov. Univerzitná knižnica poskytuje okrem iného online služby a ponúka aj aktualizáciu (akvizičné návrhy môžu podávať všetci učelia) a digitalizáciu odbornej literatúry. Disponuje cennými výučbovými licenciami a antropologickými databázami ako je HRAV. Knižnica spravuje prístup do databáz z národných projektov – scientometrické databázy Web of Science, Scopus a plnotextové vedecké databázy ACM, ProQuest Central, ProQuest Ebook Central, ScienceDirect, SpringerLink, Springer Nature, Wiley Online Library. Z vlastných zdrojov podporuje prístup k plnotextovým databázam Cambridge Journals, Emerald a vzdelávacím videám na platforme HSTalks. Študenti tak majú dostupnú širokú škálu knižných a informačných zdrojov potrebných pre ich vedecko-výskumnú činnosť.

Zároveň univerzita disponuje adekvátnym vybavením a viacerými platformami vhodnými na dištančnú formu výučby (LMS Moodle, MS Teams) a taktiež poskytuje študentom viac ako 4000 kurzov dostupných na platforme LMS Moodle.

Preskúmané dôkazy: Vnútna hodnotiacia správa študijného programu, Opis študijného programu, Študijný poriadok, Výpožičný poriadok akademickej knižnice, rozhovory s predstaviteľmi podporných činností (dekanátu), prehliadka priestorov pre vzdelávanie, výučbu, výskumného laboratória, počítačových miestností, študovni a knižnice a ďalších priestorov dôležitých pre výučbu.

Príklady dobrej praxe

V priestoroch katedry je špeciálny prístroj vybavený softvérom, ktorý umožňuje študentom aj učiteľom priebežne zasielať dáta zo svojich terénnych výskumov. Táto prax je významným nástrojom pri spracovaní dát. Treba tiež oceniť nadviazanú funkčnú spoluprácu s katedrou všeobecnej antropológie na FHS UK Praha v oblasti výmeny doktorandov a spoločných výskumov.

Záver

Účastník konania **spĺňa/nespĺňa** čl. 8 štandardov pre študijný program.

E.8 Vyhodnotenie úrovne plnenia čl. 9 štandardov pre študijný program

Zhromažďovanie a spracovanie informácií o študijnom programe

Slovné hodnotenie plnenia čl. 9 štandardov pre študijný program

Zhromažďovanie a spracovanie informácií o študijnom programe

Pracovisko je pripravené zabezpečiť zber a spracovanie informácií o študijnom programe. VŠ aj príslušná fakulta každoročne zbierajú a vyhodnocujú rôzne informácie o študijných programoch a uverejňujú vybrané dáta v Správach o pedagogickej činnosti UMB (k dispozícii za roky 2020 a 2021) a Výročných správach o činnosti Filozofickej fakulty UMB (k dispozícii za všetky roky od roku 2002). VŠ tiež zbiera informácie o kvalite vzdelávania od študentov prostredníctvom anonymnej elektronickej ankety, ktorá umožňuje študentom hodnotiť kvalitu výučby v jednotlivých predmetoch. Na úrovni VŠ je zriadená emailová adresa pre podávanie podnetov na zlepšenie kvality vzdelávania, kým na úrovni fakulty je určená osoba zodpovedná za prijímanie takýchto podnetov. Okrem toho sa na úrovni fakulty podľa potreby realizujú ďalšie dotazníkové prieskumy o konkrétnych otázkach, napr. realizácii on-line vzdelávania. Informácie z jednotlivých prieskumov sú diskutované na grémiu a kolégiu dekana a následne na zasadnutiach katedier, kde sú prijímané opatrenia pre zvyšovanie kvality študijných programov.

Preskúmané dôkazy: Vnútna hodnotiacia správa študijného programu, Študijný poriadok, informačné systémy študijnej agentúry, platformy dištančného vzdelávania, rozhovory s pracovníkmi odborného pracoviska a zainteresovanými osobami.

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

Záver

Účastník konania **spĺňa/nespĺňa** čl. 9 štandardov pre študijný program.

E.9 Vyhodnotenie úrovne plnenia **čl. 10 štandardov** pre študijný program *Zverejňovanie informácií o študijnom programe*

Slovné hodnotenie plnenia **čl. 10 štandardov** pre študijný program *Zverejňovanie informácií o študijnom programe*

Vzhľadom na to, že navrhovaný ŠP je potenciálny nový ŠP, VŠ logicky o ňom nemôže mať zverejnené informácie. Filozofická fakulta však na svojom webovom sídle zverejňuje detailné, ľahko prístupné a prehľadne štruktúrované informácie o študijných programoch vrátane ich opisov (ktoré obsahujú informácie o vzdelávacích cieľoch a výstupoch, študijnom odbore, podmienkach absolvovania programu, uplatniteľnosti absolventov atď.), odporúčaných študijných plánov, informačných listov predmetov, podmienkach prijatia na štúdium. Nie je preto dôvod pochybovať o pripravenosti zverejňovať informácie aj o navrhovanom ŠP adekvátnym spôsobom.

Preskúmané dôkazy: Vnútna hodnotiacia správa študijného programu, študijný poriadok, web stránka fakulty a odborného pracoviska, rozhovory so zainteresovanými stranami a ďalšie.

Záver

Účastník konania **spĺňa/nespĺňa** čl. 10 štandardov pre študijný program.

E.10 Vyhodnotenie úrovne plnenia **čl. 11 štandardov** pre študijný program *Priebežné monitorovanie, periodické hodnotenie a periodické schvaľovanie študijného programu*

Slovné hodnotenie plnenia **čl. 11 štandardov** pre študijný program *Priebežné monitorovanie, periodické hodnotenie a periodické schvaľovanie študijného programu*

Ide o novo navrhovaný ŠP, ktorého priebežné monitorovanie, periodické hodnotenie a periodické schvaľovanie bude po akreditácii podliehať mechanizmu priebežnej evaluácie, ktorá je súčasťou systému riadenia kvality na UBM a na úrovni fakulty. Existujúce ŠP sú štandardne na UMB hodnotené komplexne, periodicky a multilaterálne. Do hodnotenia sú zapojené aj zainteresované osoby, najmä študenti, ktorí majú k dispozícii pravidelnú anketu k hodnoteniu predmetov, učiteľov a obsahu ŠP organizovaných na úrovni fakulty, ako aj individuálne spätné väzby na jednotlivé predmety z iniciatívy samotných učiteľov.

Na pravidelné hodnotenia predmetov a študijných programov zo strany študentov (študentskú anketu) pripravujú spätnú väzbu vedúci katedier. Ako uviedol vedúci katedry Dr. Hofreiter, poskytuje ju študentom a spolu s nimi katedra rieši problematické situácie. Hodnotenie prebieha aj zo strany zamestnávateľov. V tomto prípade je informovaný manažér vnútorného systému kvality UMB.

Preskúmané dôkazy: dokumenty systému riadenia kvality na univerzite a fakulte (systém kvality vzdelávania na UMB, vrátane monitorovania kvality učiteľov a vzdelávania), zásady výberového konania na miesta VŠ učiteľov, smernica o bibliografickej registrácii publikačnej činnosti.

Záver

HODNOTIACA SPRÁVA PRACOVNEJ SKUPINY

Účastník konania **spĺňa/nespĺňa** čl. 11 štandardov pre študijný program.

F. Závery pracovnej skupiny a návrh rozhodnutia výkonnej rady agentúry

Pracovná skupina sa na základe posúdenia predkladanej žiadosti vysokej školy dopracovala k záveru, že navrhovaný študijný program „Sociológia a sociálna antropológia“ v prvom stupni štúdia spĺňa všetky štandardy a ich kritériá stanovené SAAVŠ. Napĺňa ich na veľmi dobrej úrovni a novo koncipovaný študijný program má dobré obsahové a inštitucionálne predpoklady na jeho úspešné poskytovanie. Pracovná skupina k tomuto záveru dospela na základe expertného posúdenia podkladov, informácií získaných návštevou vysokej školy, preskúmania dostupných údajov a konzultácií so zainteresovanými osobami. Pracovná skupina pracovala na základe individuálneho expertného posúdenia jednotlivých štandardov všetkými členmi skupiny, s rozdelenou gesciou ich jednotlivého vyhodnotenia, za následného vzájomného pripomienkovania hodnotenia jednotlivých štandardov všetkými členmi pracovnej skupiny a záverečného konsenzuálneho zjednocovania stanovísk.

Pracovná skupina pri posudzovaní žiadosti zistila, že účastník konania **spĺňa štandardy** pre študijný program a **navrhuje agentúre rozhodnúť o udelení akreditácie** študijného programu podľa § 30 ods. 8 bodu a) zákona č. 269/2018 Z. z.